

FÖRDRIIVARI

Karmilistojen maalaus ja tapetointi

Miten menetellään maalauksessa, kun on hankittu vanhaan taloon leveät, profiloidut ovi- ja ikkunalistat? Missä vaiheessa ja miten listat siis kannattaa maalata? Onko parempi maalata ne valmiiksi pitkänä ennen katkaisua ja kiinnityksiä, vai tulisiko parempi lopputulos, jos ne maalattaisiin vasta sen jälkeen, kun ne on sovitettu paikoilleen? Tapetointi tietysti kannattaa aina tehdä ennen listoituksia, vai kuinka? Ja miksi muuten vanhoissa listoituksissa on joskus jätetty se seinän puoleinen listanreuna kokonaan maalaamatta?

Siinä pari kysymystä, jotka saattavat nykyaikana tuntua melko turhilta, mutta kuten monesti aiemminkin on todettu, vanhoissa menetelmissä saattaa olla joitain hyviäkin puolia, joita ei tänä päivänä huomata ajatellakaan. Listoituksessa nykyaikaiseen tapaan listat jo usein ostetaankin valmiiksi maalattuina, ja sovitetaan ja kiinnitetään paikoilleen vasta sitten, kun kaikki muut pinnat ovat valmiita ja naulankannat jätetään rumasti näkyviin. Vanha työjärjestys on kuitenkin ollut aivan toisenlainen: listat on kiinnitetty karmeihin ennen tapetointia ja maalaamista. Mahdolliset pahvityöt on tietysti tehty tätä ennen valmiiksi, mutta ei siis vielä seinämaalausta tai tapetointia. Näin on saavutettu useitakin etuja: ensinnäkin maalaustyö on tietysti nopeutunut, eikä ole tarvinnut hukata kalliita maaliaineita jättepalojen maalaukseen (kuten nykyisin tehdään). Toiseksi listojen jiiirikulmista on saatu täydellisen siistit kuin taulunkehukset, koska kaikki mahdolliset virheet on peitetty kittaamalla. Kolmanneksi listan ja karmin tai listan ja seinän väliin ei ole jäänyt edes hiuksenhienoa rakoja, jonne esimerkiksi lutikat tai muut ”ei-toivotut vieraat” voisivat piiloutua. Näin listat on voitu myös naulata riittävän lujasti millä tahansa käytettävissä olevilla nauloilla, kun kaikki kannat kuitenkin peitetään kitillä ja maalilla.

Listat on kiinnitetty paikoilleen ja pohjamaalauksen jälkeen naulankannat sekä listojen välinen rako on kitattu piiloon. Listojen väli-
maalauksen jälkeen tapetti on liisteröity vuorilistan maalaamattoman
kantin päälle ja listaan on vedetty viimeinen maalikerros. Tässä
kuvassa on hieman uudemman ajan listamalli, jossa kulma on jo
vähän pyöristetty.

Tapettiseinissä listojen kantti jäi usein kokonaan maalaamatta siksi, että tapetti taivutettiin tälle reunalle ja rajausleikkaus tehtiin listan suorakulmaiseen ulkoreunaan ja vasta tapetoinnin jälkeen tehtiin maalaustyö. Listan kantti jätettiin myös tarkoituksella maalamatta juuri siksi, että tapettiliisteri tarttui paremmin maalaamattomaan puuhun.

Jos todella halutaan tehdä vanhan mallin mukaisesti, kannattaa nykyisinkin menetellä ainakin suunnilleen samalla tavalla. Listat siis paikoilleen maalaamattomina, sitten pohjustus, mahdolliset oksalakkaukset, kittaukset ja silotukset ja vielä uusi kerros pohjamaalia. Tapetoitavilla seinillä teräväkulmaisen listan kantin voi jättää tapetointia varten maalaamatta. Tämän jälkeen vielä hionta ja huolellinen pölynpoisto, sitten seinien tapetointi tai maalaus ja lopuksi karmien ja karmilistojen valmiiksi maalaus. Kattolistat puolestaan pitää maalata paikoillaan samanaikaisesti katon maalauksen kanssa, siis nekin ennen tapetointia tai seinien maalausta. Myös jalkalistat pitäisi vanhoissa taloissa kiinnittää ennen tapetointia tai seinien maalausta. Vanha sääntö tapetin rajauksissa jalka- ja kattolistoituksiin on pari millia listojen päälle, ja karmilistoista tapetoidaan siis koko kantti – sillä edellytyksellä, että kysymyksessä on teräväksi höylätty maalaamaton kantti. Pyöristettyä kanttia ei tapetoida kokonaan, vaan pari millia päälle on näillekin sopiva määrä.

Jaakko Lainio